

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ УКРАЇНОЗНАВСТВА ІМЕНІ ІВАНА КРИП'ЯКЕВИЧА
ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ
ІМЕНІ ІВАНА БОБЕРСЬКОГО
ЦЕНТР НЕЗАЛЕЖНИХ ІСТОРИЧНИХ СТУДІЙ

Андрій СОВА

**ІВАН
БОБЕРСЬКИЙ:**

**СУСПІЛЬНО-КУЛЬТУРНА,
ВІЙСЬКОВО-ПОЛІТИЧНА ТА
ОСВІТНЬО-ВИХОВНА ДІЯЛЬНІСТЬ**

ЛЬВІВ – 2019

УДК [94(477:100):929 І.Боберський]"1873/1947"
С 56

Друкється за рішенням
Вченої ради Інституту українознавства
ім. І. Крип'якевича НАН України
(протокол № 11 від 17 грудня 2019 р.)
Вченої ради Львівського державного університету
фізичної культури імені Івана Боберського
(протокол № 6 від 10 грудня 2019 р.)
Вченої ради Центру незалежних історичних студій
(протокол № 7 від 11 грудня 2019 р.)

С 56   **Сова А. Іван Боберський: суспільно-культурна, військово-політична та освітньо-виховна діяльність: монографія;** Інститут українознавства імені Івана Крип'якевича НАН України; Львівський державний університет фізичної культури імені Івана Боберського; Центр незалежних історичних студій. – Львів, 2019. – 512 с.

ISBN 978-966-02-9159-1

У монографії комплексно висвітлено суспільно-культурну, військово-політичну та освітньо-виховну діяльність Івана Боберського (1873–1947), реконструйовано його життєвий шлях у контексті суспільно-політичних процесів Галичини та української діаспори Європи та Північної Америки кінця ХІХ – першої половини ХХ ст., дано оцінку його місця та ролі в історії України.

Науковий редактор:

доктор історичних наук, старший науковий співробітник

СОЛЯР Ігор Ярославович

Рецензенти:

доктор історичних наук, провідний науковий співробітник

ГРЕЧИЛО Андрій Богданович

доктор педагогічних наук, професор

ПРИСТУПА Євген Никодимович

доктор історичних наук, професор

РАЙКІВСЬКИЙ Ігор Ярославович

доктор історичних наук, професор

РИБАК Оксана Зіновіївна

ISBN 978-966-02-9159-1

© Андрій Сова, 2019

ЗМІСТ

ВСТУП	7
РОЗДІЛ 1. ІСТОРИОГРАФІЯ ТА ДЖЕРЕЛА	11
1.1. Стан наукової розробки теми	11
1.2. Джерельна основа дослідження	44
РОЗДІЛ 2. ПЕДАГОГІЧНА ПРАЦЯ	58
2.1. Формування світогляду	58
2.2. Педагогічна діяльність в Академічній гімназії у Львові	72
2.3. Праця у жіночій семінарії Українського педагогічного товариства та гімназії Сестер Василіянок у Львові	90
2.4. Освітньо-виховна діяльність у діаспорі	104
РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНСЬКОМУ СОКІЛЬСЬКОМУ РУСІ	122
3.1. Організаційна праця	122
3.2. Редакційно-видавнича діяльність	139
3.3. Внесок у підготовку та проведення краєвих здвигов	153
3.4. Участь у міжнародних всесокільських злетах	169
РОЗДІЛ 4. СУСПІЛЬНО-КУЛЬТУРНА ДІЯЛЬНІСТЬ	182
4.1. Участь у Науковому товаристві імені Шевченка, «Учительській громаді» та «Просвіті»	182
4.2. Праця в «Українському спортовому кружку»	201
4.3. Співпраця з товариствами «Україна» та «Пласт»	211
4.4. Громадська й культурно-просвітницька діяльність в українській діаспорі	230
Розділ 5. ВІЙСЬКОВО-ПОЛІТИЧНА ТА ДЕРЖАВОТВОРЧА ДІЯЛЬНІСТЬ	248
5.1. Напрями діяльності напередодні та в роки Першої світової війни	248
5.2. Праця у Державному секретаріаті військових справ ЗУНР	265
5.3. Діяльність у Представництві уряду ЗУНР у США та Канаді	275
ВИСНОВКИ	289

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ	296
1. Джерела	296
1.1. Неопубліковані джерела.	296
1.2. Опубліковані джерела.	313
2. Монографії, брошури, статті, повідомлення, тези	359
3. Дисертації, автореферати	381
4. Довідкові видання.	382
5. Електронні ресурси	385
ДОДАТКИ	389
Додаток 1. Іван Боберський: основні віхи життя	389
Додаток 2. Витяг зі звіту за 1903/04 н. р. про уроки гімнастики в Академічній гімназії у Львові.	392
Додаток 3. Витяг зі звіту за 1906/07 н. р. про уроки гімнастики в гімназії СС Василянок у Львові.	393
Додаток 4. Стаття Івана Боберського «Сокільський празник в Стрию», опублікована 6 вересня 1907 р. у львівському часописі «Свобода»	394
Додаток 5. Стаття Івана Боберського «Санчата», опублікована 6 січня 1909 р. у львівському часописі «Сокільські Вісти».	396
Додаток 6. Стаття Івана Боберського «Гри і забави. Бальон», опублікована 14 січня 1909 р. у львівському часописі «Сокільські Вісти».	398
Додаток 7. Витяги з реферату Івана Боберського «Значіне рухових товариств», виголошеного на Першому українському просвітньо-економічному конгресі, проведеному «Просвітою» 1 і 2 лютого 1909 р. у Львові.	399
Додаток 8. Промова, виголошена Іваном Боберським 4 квітня 1909 р. на руханковому виступі «Українського спортивного кружка» у Львові	404
Додаток 9. Стаття Івана Боберського «Спорт а гроші», опублікована 30 грудня 1909 р. у львівському часописі «Сокільські Вісти».	405
Додаток 10. Стаття Івана Боберського «Шкільна руханка», опублікована 20 січня 1910 р. у львівському часописі «Вісти з Запорожа»	406
Додаток 11. Стаття Івана Боберського «III. Міжнародний конгрес для шкільної гігієни в Парижі, опублікована 18 серпня 1910 р. у львівському часописі «Вісти з Запорожа»	407
Додаток 12. Звіт Івана Боберського та Степана Гайдучка про поїздку в організаційних справах «Сокола-Батька» до Стрия	408
Додаток 13. Звернення до митрополита Андрея Шептицького із запрошенням до участі в церемонії посвячення прапора українського гімнастичного товариства «Сокіл-Батько» у Львові	410

Додаток 14. «Повновласть» на збір коштів для викупувлі земельних ділянок під руханково-спортову площу «Сокола-Батька» у Львові	411
Додаток 15. Лист Миколи Міхновського до Івана Боберського	411
Додаток 16. Витяги з пластової членської виказки, виданої 1912 р. у Львові коштом Івана Боберського за співпраці з Петром Франком	412
Додаток 17. Стаття Івана Боберського «Іван Франко», опублікована 30 грудня 1913 р. у львівському часописі «Вісти з Запорожа».	414
Додаток 18. Зі спогадів учасників Шевченківського здвигу 1914 р. у Львові	415
Додаток 19. Лист Івана Боберського до Олександра Тисовського	422
Додаток 20. Інформаційне повідомлення про виставку, присвячену Українським січовим стрільцям, укладене Іваном Боберським	423
Додаток 21. Зі споминів Івана Боберського про події Першої світової війни та Української національної революції 1917–1923 рр.	425
Додаток 22. «Українському громадянину». Моральні настанови Івана Боберського	426
Додаток 23. Лист Івана Боберського до Диктатора ЗО УНР Євгена Петрушевича	427
Додаток 24. Перелік фотографій, які Іван Боберський експонував у США та Канаді упродовж 1920-х років	428
Додаток 25. Лист Євгена Петрушевича до Івана Боберського.	433
Додаток 26. Звіт про проведені віча та збір коштів Представництва ЗУНР у справі «Позички Національної Оборони в Канаді», укладений Іваном Боберським 31 грудня 1923 р.	433
Додаток 27. Лист Івана Боберського до Петра Ціховича	437
Додаток 28. Лист Володимира Бачинського до Івана Боберського	438
Додаток 29. Лист Михайла Кумки до старшини товариства «Сокіл-Батько».	438
Додаток 30. Інтерв'ю Івана Івашка з Іваном Боберським, опубліковане 29 лютого 1928р . в друкованому органі «Товариства Опіки над Українськими Емігрантами у Львові» – «Український емігрант»	439
Додаток 31. Лист старшини товариства «Сокіл-Батько» до Івана Боберського	443
Додаток 32. Лист старшини товариства «Сокіл-Батько» до С. Василевича.	444
Додаток 33. Десять заповідей українського сокола та сокілки	444
Додаток 34. Спомини Івана Пилипіва про його перебування у Канаді, записані Іваном Боберським 2 квітня 1932 р. у Ламонті.	445
Додаток 35. Лист Івана Боберського до старшини товариства «Сокіл-Батько».	450

Додаток 36. Лист старшини товариства «Сокіл-Батько» до Івана Боберського	451
Додаток 37. Лист Івана Боберського до старшини товариства «Сокіл-Батько».	451
Додаток 38. Лист старшини товариства «Сокіл-Батько» до Івана Боберського	452
Додаток 39. Енциклопедична стаття Івана Боберського про Канаду.	453
Додаток 40. Інтерв'ю Миколи Масюкевича з Іваном Боберським, опубліковане 27–28 серпня 1936 р. у львівському ілюстрованому щоденнику «Новий час»	456
Додаток 41. Лист Івана Боберського до старшини товариства «Сокіл-Батько»	460
Додаток 42. Зі споминів Євгена Коновальця про Івана Боберського, записаних Остапом Грицаєм взимку 1937 р. та навесні 1938 р.	462
Додаток 43. Афоризми Івана Боберського	463
ПЕРЕЛІК СКОРОЧЕНЬ	469
СЛОВНИК РІДКОВЖИВАНИХ, ЗАСТАРІЛИХ СЛІВ І ТЕРМІНІВ	471
ІМЕННИЙ ПОКАЖЧИК	477
ГЕОГРАФІЧНИЙ ПОКАЖЧИК	499